 asiakastieto

NUORTEN
AKATEMIA

TARKKA FYRKKA

TARKKAFYRKKA – RAHAHUOLIA?

ONKO ARJEN TALOUSTIETO JO
HALLUSSA?

kahoot.it

LASKU MAKSAMATTA?

1. Menkää 3–4 henkilön ryhmiin.
2. Laittakaa tehtäväkortit pöydälle ja kuunnelkaa ohjeet.

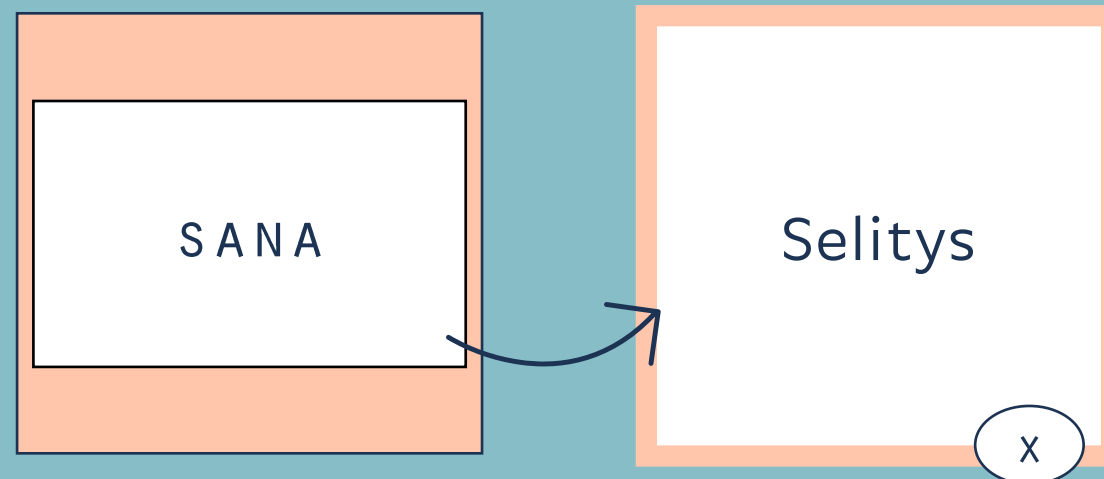

TEHTÄVÄSSÄ OPITTE, MITÄ TAPAHTU
JOS ETTE MAKSA LASKUA AJALLAAN.
TUTUKSI TULEE MYÖS, MITEN
MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ SYNTYY.

LASKU MAKSAMATTA?

Tehtävä:

- Yhdistäkää ryhmissä oikea sana ja selitys.
- Laittakaa oikeat parit päällekkäin niin, että sanalappu on päällimmäisenä.

LASKU MAKSAMATTA?

Löysittekö sanoille selitykset?

LASKU = SELITEKORTTI 3

MAKSUMUISTUTUS = SELITEKORTTI 4

MAKSUVAATIMUS = SELITEKORTTI 5

TOINEN MAKSUVAATIMUS = SELITEKORTTI 6

HAASTE OIKEUDESTA JA OIKEUDEN PÄÄTÖS

= SELITEKORTTI 1

MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ = SELITEKORTTI 2

LASKU MAKSAMATTA?

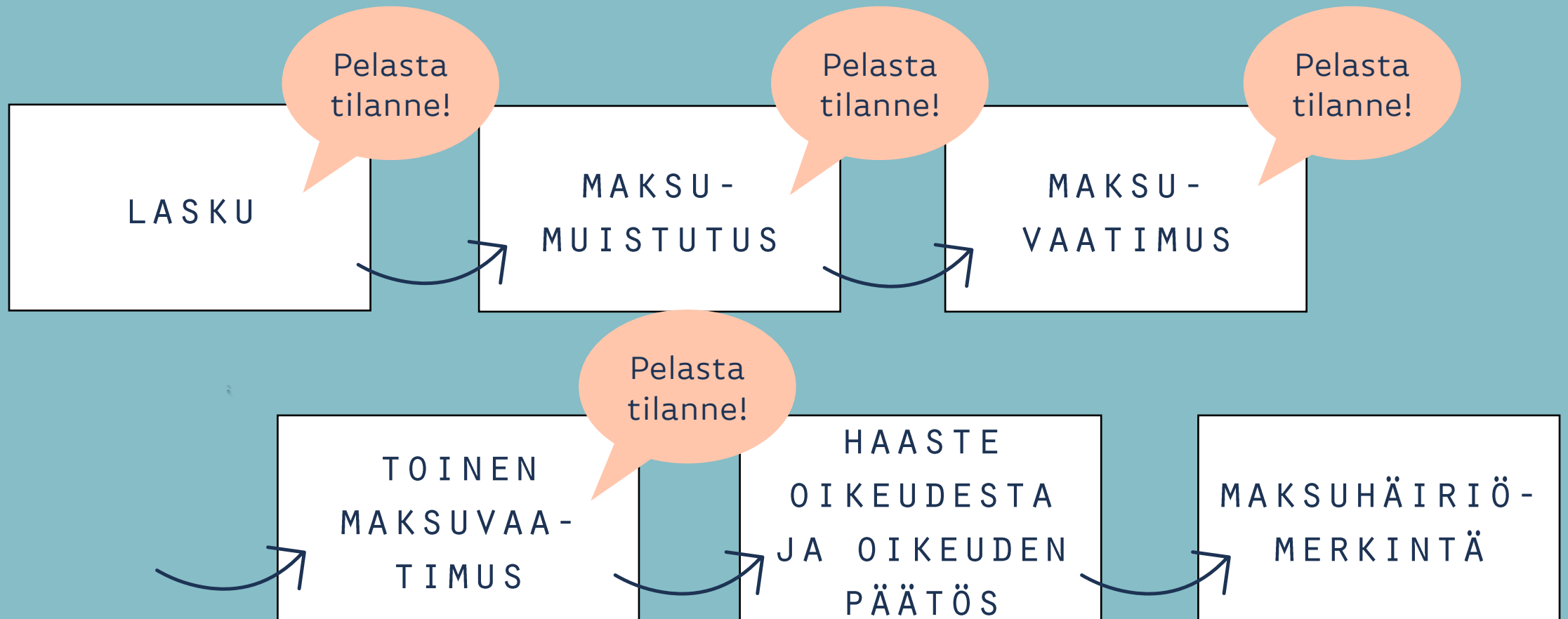
Tehtävä:

- Laittakaa **sanakortit aikajanelle** järjestykseen.
- Kun aikajana on valmis, saatte ***Pelasta tilanne!* –kortteja**.
Laittakaa ne aikajanelle kohtiin, joissa ajattelette, että tilanteen voi pelastaa ottamalla yhteyttä velkojaan.

LASKU MAKSAMATTA?

Miten välttää maksuhäiriömerkinnän syntymiseltä.

MIKÄ ON MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ?

Henkilölle rekisteröidään **luottotietorekisteriin tieto** siitä, että laskua ei ole maksettu. Maksuhäiriömerkintä **pysäyttää velkaantumisen**, kun uutta lainaa ei enää saa.

Pelkkä **maksun myöhästyminen ei aiheuta maksuhäiriömerkintää**. Maksattomasta maksusta ilmoitetaan ensin postitse useaan otteeseen. Maksuhäiriömerkintä syntyy tavallisesti vasta tuomioistuimen päätöksellä.

Maksuhäiriömerkintä on voimassa vähintään **kaksi vuotta**.

Maksuhäiriömerkintä vaikuttaa elämään monin tavoin. **Merkintä hankaloittaa tai jopa estää:**

- Uuden luoton tai luottokortin saamisen.
- Uuden vakuutuksen ottamisen.
- Puhelin- ja nettiliittymän avaamisen.
- Vuokra-asunnon saamisen.
- Uuden työpaikan saaminen, jos työhön liittyy taloudellista vastuuta.

KENELTÄ PYYDÄN APUA?

Tehtävä:

- Pohdi hetki hiljaa itseksesi, keneltä voisit pyytää apua.
- Kirjoita ylös se **henkilö tai taho, jolle puhuisit ensimmäisenä, jos olisit pulassa laskujesi kanssa**

MILTÄ TUNTUU?

1. Muodosta pari vieressä istuvan kanssa.
2. Kuuntele tarina ja **asetu tarinan henkilön asemaan.**

OLET OPISKELIJA JA ASUT VUOKRA-ASUNNOSSA. TULOSI OVAT NIIN PIENET, ETTÄ TILISI ON TYHJÄ, KUN OLET MAKSANUT VUOKRAN JA KÄYNYT KAUPASSA. LISÄKSI SÄHKÖ-, PUHELIN- JA VAKUUTUSLASKUT PITÄISI MAKSAA. OLET JÄTTÄNYT JOKUSEN LASKUN MAKSAMATTA TAI MAKSANUT NIITÄ MYÖHÄSSÄ, ETKÄ USKALLA AVATA POSTILUUKUSTA PUTOAVIA KIRJEITÄ.

YRITÄT OLLA AJATTELEMATTA ASIAA JA JATKAA ELÄMÄÄ TAVALLISEEN TAPAAN.

MILTÄ TUNTUU?

Tehtävä:

- Keskustele parin kanssa, **minkälaisia tunteita ja ajatuksia käyt läpi.**
- Kirjoittakaa paperille vähintään **viisi erilaista tunnetta tai ajatusta.**

OLET OPISELIJA JA ASUT VUOKRA-ASUNNOSSA. TULOSI OVAT NIIN PIENET, ETTÄ TILISI ON TYHJÄ, KUN OLET MAKSANUT VUOKRAN JA KÄYNYT KAUPASSA. LISÄKSI SÄHKÖ-, PUHELIN- JA VAKUUTUSLASKUT PITÄISI MAKSAA. OLET JÄTTÄNYT JOKUSEN LASKUN MAKSAMATTA TAI MAKSANUT NIITÄ MYÖHÄSSÄ, ETKÄ USKALLA AVATA POSTILUUKUSTA PUTOAVIA KIRJEITÄ.

YRITÄT OLLA AJATTELEMATTA ASIAA JA JATKAA ELÄMÄÄ TAVALLISEEN TAPAAN.

PARAS TAPA AUTTAA?

PARAS YSTÄVÄSI MILO ON VAIKEUKSISSA. HÄN ON MYÖS KÄMPPÄKAVERISI. HÄN ON JO KÄYTTÄNYT KOKO OPINTOTUKENSA JA PIENEN PALKKANSA, EIKÄ VOI MAKSAA OMAA OSUUTTAAN YHTEISEN ASUNTONNE VUOKRASTA.

HÄNELLE ON KERTYNYT MUITAKIN LASKUJA, JOITA HÄN EI PYSTY MAKSAMAAN, MM. JOUKKOLIIKENTEEN SAKKOMAKSU. MILO EI OLE KERTONUT MAKSAMATTOMISTA LASKUISTA KENELLEKÄÄN. HÄN EI HALUA PYYTÄÄ LAINAA VÄHÄVARAISelta ÄIDILTÄÄN, VAAN PYYTÄÄ SITÄ SINULTA. ET HALUAISI LAINATA. OLET HUOLISSASI MILOSTA.

PARAS TAPA AUTTAA?

Tehtävä: Keskustelkaa ryhmässä ja kirjoittakaa ajatukset paperille.

- Puuttuisitko Milon tilanteeseen jotenkin?
- Auttaisitko Miloa?
- Miksi auttaisit/Miksi et?
- Miten auttaisit Miloa?

PARAS YSTÄVÄSI MILO ON VAIKEUKSISSA. HÄN ON MYÖS KÄMPPÄKAVERISI. HÄN ON JO KÄYTTÄNYT KOKO OPINTOTUKENSA JA PIENEN PALKKANSA, EIKÄ VOI MAKSAA OMAA OSUUTTAAN YHTEISEN ASUNTONNE VUOKRATA.

HÄNELLE ON KERTYNYT MUITAKIN LASKUJA, JOITA HÄN EI PYSTY MAKSAMAAN, MM. JOUKKOLIIKENTEEN SAKKOMAKSU. MILO EI OLE KERTONUT MAKSAMATTOMISTA LASKUISTA KENELLEKÄÄN. HÄN EI HALUA PYYTÄÄ LAINAA VÄHÄVARAISelta ÄIDILTÄÄN, VAAN PYYTÄÄ SITÄ SINULTA. ET HALUAISI LAINATA. OLET HUOLISSASI MILOSTA.

PUHEEKSIOTTAMISEN MALLI

Miten puhua vaikeista asioista?

1. MOTIIVI ELI SYY

2. VALMISTAUTUMINEN

3. MANDAATTI ELI LUPA

4. KESKUSTELU & KUUNTELEMINEN

5. RATKAISUN ETSIMINEN

1 MOTIIVI ELI SYY

- Puheeksiottaminen on helpompi perustella itselleen, kun oma motiivi on selvä

Miksi haluat auttaa Miloa?

2 VALMISTAUTUMINEN

Miten Milo reagoi? Entä sinä?

Mistä Milo saa apua?

- Mitä keskustelussa ehkä tapahtuu?
- Miten asia on hyvä esittää?

3 MANDAATTI ELI LUPA

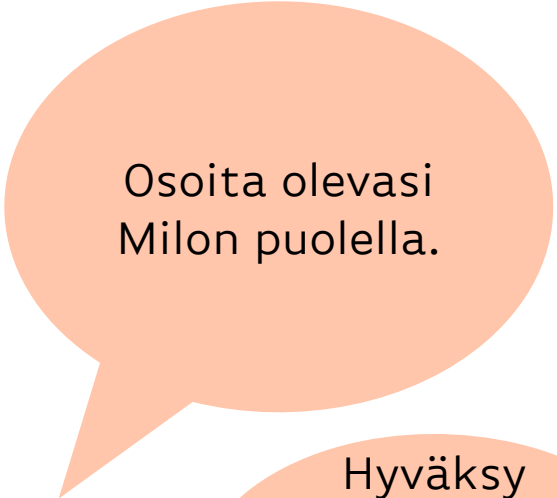
Onko Milolla
nyt sopiva
hetki
keskustella?

Entä jos Milo
kieltäytyy?

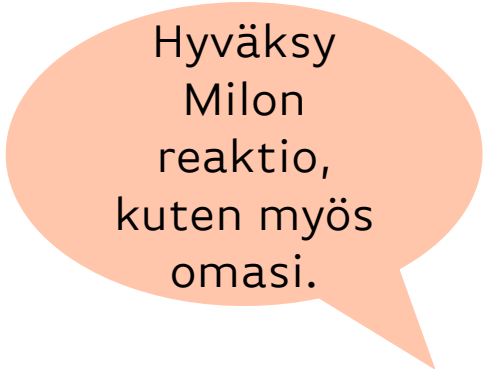
- Varmista, että hetki on oikea, ja että keskustelu käymiseen on aikaa. Näin asia on helpompi ottaa vastaan.
- Keskustelukumppani voi myös kieltäytyä.

4 KESKUSTELU JA KUUNTELEMINE

- Kerro asiasi suoraan ja ystävällisesti.
- Pidä oma motiivisi mielessä.
- Kuuntele ja osoita, että kuulet.

Osoita olevasi
Milon puolella.

Hyväksy
Milon
reaktio,
kuten myös
omasi.

5 RATKAISUN ETSIMINEN

- Kerro, että apua on saatavilla
- Lupaudu tarvittaessa avuksi

Näytä Milolle
konkreettisesti,
mistä hän saa
apua.

LOPUKSI

Apua rahahuoliin on saatavilla!

- Oppilaitoksissa **kuraattorilta** ja muulta henkilökunnalta tai turvalliselta aikuiselta. **Kysy aina mieluiten apua ammattilaiselta ja kehotu tekemään niin.**
- Tietoa luottotiedoista, maksuhäiriöistä sekä omien luottotietojen suojaamisesta identiteettivarkauksia vastaan löydät **Suomen Asiakastiedon Omatieto.fi verkkopalvelusta:** www.asiakastieto.fi/omatieto
- **Takuusäätiö** tarjoaa tietoa ja apua sekä **maksuttoman Velkalinjan ja chat-neuvontaa:** www.takuusaatio.fi/
- Maksutonta apua saa myös **oikeusaputoimistojen talous ja velkaneuvonnasta** (myös chat): https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/talous_ja_velkaneuvonta.html
- Muita palveluita ovat esim. **Nuorten Ohjaamot** ympäri Suomen, jossa työntekijä voi auttaa selvittämään rahatilannetta ja mitä sille voisi tehdä: www.ohjaamot.fi

K I I T O S !

TYÖPAJAN MATERIAALIN TUOTTIVAT YHTEISTYÖSSÄ

N U O R T E N
A K A T E M I A